

Pallastunturilla kasvatetaan

kiharakarva- hevosia

American bashkir curlyt ovat erikoinen hevosrotu. Niillä on karva kuin villakoiralla, ja ennen kahdeksaa ikävuottaan ne pudottavat pois kaikki jouhensa ja kasvattavat ne sitten vähitellen takaisin. Luonteeltaan curlyt ovat koiramaisen uteliaita ja ystävällisiä. Alkukantainen rotu on hevosmaailman mysteeri, jonka alkuperästä ei ole olemassa varmaa tietoa. Koko maailmasta niitä löytyy vain noin nelisen tuhatta.

Curlyjen ainoa suomalainen kasvattaja Armi Laaksonen asuu Lapissa, Pallas-tunturin kupeessa. Hänellä on harvinaisuuksia tallissaan yhteensä kuuden turvan verran. Vielä kymmenisen vuotta sitten Armi piti kotieläinpuistoa Elimäellä.

– Lääkäri totesi minulla astman, ja päätin, että mie muutan Lappiin, siellä on puhdas ilma, Armi muistelee nauraen.

Ensin hän ajatteli suomenhevostallin perustamista, mutta totesi sitten, ettei kukaan tule suomenhevosia Pallakselle asti katsomaan. Ihastuttuaan curlyihin ruotsalaisen Anders Henrikssonin tallilla hän päätti perustaa Lappiin curlytallin. Pankki ei antanut lainaa pähkähulluksi tuomitulle idealle, joten Armi hankki rahoituksen muualta. Pallaksen Raattaman kylässä tallia ja ravintolaa pyörittävä Armi on enemmän kuin tyytyväinen valintaansa.

– Yhtään ei kaduta!

Pelottomia ja uteliaita

American bashkir curlyn karva voi olla myös suora, mikä on harvinaisempaa. Joskus varsat myös syntyvät suorakarvaisina. Kiharakarvaisten hevosten kaikki karvat ovat pelkkää kiharaa: korvan sisäkarvoja ja kauniisti kaareutuvia silmäripsiä myöten. Pakkastalvena curlyt saattavat kasvattaa jopa kymmensenttisen kihaturkin. Karva on kuin lampaan villaa: siitä voidaan tehdä lankaa ja se huopuu. Kiharat jouhet rastoittuvat helposti.

– Näitä on melko mahdotonta harjata. Curlyillä on myös todella herkkä iho, joten talvisaikaan se kuivuu helposti ja ihossa saattaa olla karvattomia läiskiä, Armi selvittää.

Curlyt ovat luonteeltaan loputtoman uteliaita eivätkä todella tunnu pelkäävän mitään.

– Pallas-varsalla on tapana nukkua kesäisin pihatiellä. Eikä se varmasti nouse ylös auton edestä vaikka kuinka huudatetaan torvea, siinä se röhnöttää niin kauan kunnes se käydään tönimässä pois, Armi selittää nauraen.

Hevoset ulkoilevat laumana pihatossa ja vapaana pihapiirissä, ja laumaa johtaa ori kuten luonnossakin. Armin tallissa hevoset siis myös lisääntyvät luonnollisesti.

Curlyt osallistuvat mielellään kaikkiin puuhiin, mitä pihapiirissä tapahtuu. Välillä hevoset ovat Armin mukaan vähän liiankin uteliaita.

– Kun pihattoaitaukseen tuli kaihinkone, jouduin pyytämään kuskia odottamaan, että otan lauman sisälle ennen kuin hän aloittaa työnsä. Ei siksi, että ne säikähtäisivät kovaa ääntä ja outoa ilmestystä, vaan siksi, ettei hän todennäköisesti saisi työtään tehtyä, kun lauma tunkisi turpansa joka paikkaan. Kun hän jätti koneensa yöksi aitaukseen, sanoin, että se on sitten hänen vastuullaan, jos hevoset syövät siitä letkut yön aikana, Armi päivittelee.

Koko lauma mukaan lenkille

Lapin Curlytallilla järjestetään erikoisella rodulla vaelluksia niin kotimaisille kuin ulkomaisillekin turisteille. Talvisaikaan asiakkaita käy säännöllisen epäsäännöllisesti.

– Joulun aikaan täällä käy lähinnä mökkiläisiä, tammi-helmikuussa ulkomaisia turisteja ja hiihtolomilla suomalaisia lomailijoita.

Hevosilla on tukevat lännensatulat, eikä niillä normaalisti käytetä kuolaimia lainkaan, vaan niitä ratsaste-

Sun Walker -ori on lauman
lupsakka johtaja

Lapin Curly-tallin puuhiin osallistuu myös talliporo Batman.

Kiharakarvaisella hevosella on pieni suu ja rastatukka.

taan pelkällä riimulla. Hevoset toimivat englanninkielisillä käskyillä, kuten "left", "right", "stay" ja "go home". Mukana retkellä voi olla aloittelijoitakin, sillä käskyjen avulla Armi pystyy hallitsemaan koko laumaa.

– Olen kuullut ihmisten hämmästelvän, että nämä ovat niitä ihmehevoseja, joille pitää puhua kielillä. Eihän kyse suinkaan siitä ole, vaan käskyt on opetettu kielellä, joka taipuu turistienkin suuhun.

Koko lauma lähtee yleensä lenkille mukaan. Jos ryhmä on pieni, loput kulkevat vapaana mukana.

– Näillä on todella voimakas laumahenki, ja lauman johtaja pitää kaikki tarkassa järjestyksessä.

Curlyn liikkeet ovat pehmeät. Al-

kukantaisena rotuna se ei arkaile epätasaistakaan maastoa, vaan on varmajalkainen tunturissakin.

– Aloittelijavaihe näillä on verkkaisen rauhallinen. Kun laukkaan lähdetään, siihen ponnistetaan vaikka paikaltaan hirmuisella vauhdilla, Armi kuvailee.

Ratsastusreitit kulkevat Pallaksen kauniissa tunturimaisemissa ja kansallispuistoissa. Pidemmällä reissuilla hevoset mutustelevat evääkseen mustikanvarpuja ja muita metsästä löytyviä herkkuja.

Hypoallerginen hevonen

Kaikki Suomen curlyt ovat lähtö-

sin Armin tallista. Viime kesänä syntyi kaksi varsaa, joista molemmat löysivät kodin nopeasti.

– Monet ovat olleet niin kertakaikkisen ihastuneita curlyjen koiramaiseen luonteeseen, että ovat halunneet ostaa oman. Nämä eivät myöskään ole turhan hermoheikkoja otuksia, mikä on mukava ominaisuus harrastehevosessa.

Sanotaan, että kiharakarvainen hevonen aiheuttaa vähemmän allergisia reaktioita kuin muut hevoset. Armi-kin sanoo myyneensä yhden varsan perheelle, joka halusi kiharakarvapollen juuri tämän ominaisuuden vuoksi. Mitään tieteellistä näyttöä tästä ei ole, mutta kokemukset ympäri maailman puhuvat puolestaan. •